

**Міжнародна науково-
практична конференція**

.....
**International scientific
and practical conference**

15 листопада 2023 р.
м. Житомир, Україна

.....
November 15, 2023
Zhytomyr, Ukraine

**Сучасні досягнення та
перспективи науки та освіти**

.....
**Modern achievements and
prospects of science
and education**

Міжнародна
науково-практична
конференція

**Сучасні досягнення
та перспективи
науки та освіти**

Матеріали

15 листопада 2023 р.

м. Житомир, Україна

International
scientific and practical
conference

**Modern achievements
and prospects of science
and education**

Proceedings

November 15, 2023

Zhytomyr, Ukraine

Сучасні досягнення та перспективи науки та освіти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / Міжнародний гуманітарний дослідницький центр (Житомир, 15 листопада 2023 р). Research Europe, 2023. 198 с.

До збірника ввійшли матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Сучасні досягнення та перспективи науки та освіти", яка відбулася 15 листопада 2023 року. Збірник розрахований на науковців, освітян, студентів, державних службовців, представників бізнесу та широку громадськість.

Робочі мови конференції: українська та англійська.

Публікується в авторській редакції

Матеріали збірника подаються в авторській редакції та публікуються мовою оригіналу. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, власних імен, цитат, статистичних даних, галузевої термінології та іншої інформації.

Відповідно до Закону України "Про авторське право і суміжні права", при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

**Research
Europe.org**

IHC INTERNATIONAL
HUMANITARIAN
RESEARCH CENTER

© Міжнародний гуманітарний
дослідницький центр, 2023

© Research Europe, 2023

UDC 37

Modern achievements and prospects of science and education : proceedings of the International scientific and practical conference / International Humanitarian Research Center (Zhytomyr, 2023, November 15). Research Europe, 2023. 198 p.

The collection includes the proceedings of the International scientific and practical conference "Modern achievements and prospects of science and education", which took place on 15th November 2023. The collection is aimed at scientists, educators, students, government officials, business representatives and the wider public.

Working languages of the conference: Ukrainian and English.

Published in the author's edition

The collection's proceedings are presented in the author's edition and published in the original language. The authors of published materials hold complete responsibility for the precision of facts, proper nouns, quotes, statistical data, industry terminology, and other information presented.

According to the Ukrainian Law on Copyright and Related Rights, it is mandatory to cite the authors when using scientific ideas and materials from this collection.

**Research
Europe.org**

IHR INTERNATIONAL
HUMANITARIAN
RESEARCH CENTER

© International Humanitarian
Research Center, 2023

© Research Europe, 2023

Official website: researcheurope.org

Кравець Н. П.,
канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри психокорекційної
педагогіки та реабілітології,
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова, м. Київ

УДК 371.321

КОНДУКТИВНА ПЕДАГОГІКА В СИСТЕМІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ

Освітня політика України спрямована на забезпечення належного навчання усіх громадян, зокрема й дітей із дитячим церебральним паралічем.

Аналіз загальної та спеціальної психолого-педагогічної, соціальної літератури дозволив зробити висновок про значення кондуктивної педагогіки (системи керованого навчання) для корекції, абілітації та реабілітації притаманних дітям із дитячим церебральним паралічем порушень психофізичного розвитку з метою підготовки їх до успішного навчання у закладах як спеціальної, так і загальної освіти з інклюзивною формою навчання. Значення та особливості кондуктивної педагогіки для належної роботи з дітьми з дитячим церебральним паралічем експериментально й практично довів угорський лікар і педагог Андраш Петтьо ще в середині двадцятого століття. Але в Україні ідеї кондуктивної педагогіки набувають поширення у XXI столітті. Зокрема, Н. Султанова (2020), аналізуючи значення кондуктивної педагогіки для застосування її в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами зазначає, що "кондуктивна педагогіка розглядає дитину як особистість в цілому, використовуючи в роботі з нею системний підхід, застосовуючи реабілітаційні заходи в усіх видах діяльності дитини" [5, с. 53]. Також, продовжує автор, неабияке значення в кондуктивній педагогіці надається роботі в групах, завдяки чому налагоджуються стосунки дитини з іншими дітьми через наслідування під час спільної участі в різноманітних заходах, оскільки дитина опановує комунікативні уміння, навчається контактувати й спілкуватися з однолітками [5, с. 54].

Як сучасну технологію соціальної роботи з дітьми з дитячим церебральним паралічем вважає кондуктивну педагогіку І. Артеменко (2016), розглядаючи

питання реабілітації дітей з дитячим церебральним паралічем з погляду застосування кондуктивної педагогіки, розкриваючи сутність, зміст і принципи кондуктивної педагогіки та акцентуючи увагу на особливостях реабілітаційної роботи з дітьми з дитячим церебральним паралічем завдяки використанню засобів кондуктивної педагогіки. Поряд із загальновідомими принципами кондуктивної педагогіки І. Артеменко виділяє ще ряд принципів кондуктивної педагогіки:

- принцип природовідповідності в реабілітаційній роботі з дитиною;
- реабілітації всіх можливостей дитини і стимулювання її самоактивності;
- створення відчуття фізичної та психологічної безпеки;
- індивідуального підходу в реабілітаційній роботі;
- принцип найбільш доцільного використання індивідуальних та інтеграційних можливостей у реабілітаційній роботі;
- принцип гуманізації [1, с. 39-40].

К. Наконечна вбачає в кондуктивній педагогіці дієвий та ефективний метод лікування й навчання дітей із множинними руховими порушеннями, що спричинені органічним враженням мозку, зокрема й дітей з дитячим церебральним паралічем [3, с. 104]. І. Омелянович доведено доцільність використання меблів Андраша Петьо з метою корекції та реабілітації дітей з дитячим церебральними паралічем, які мають виражені інтелектуальні порушення [4].

З огляду на це, дисципліну "Кондуктивна педагогіка" опановують студенти, які навчаються за освітньо-професійною програмою "Реабілітаційна педагогіка" другого (магістерського) рівня вищої освіти на факультеті спеціальної та інклюзивної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Метою опанування навчальної дисципліни "Кондуктивна педагогіка" студентами спеціальності 016. Спеціальна освіта є формування у студентів теоретико-практичних знань та умінь щодо оволодіння професійними компетентностями стосовно застосування корекційно-компенсаторної та абілітаційно-реабілітаційної роботи з дітьми з дитячим церебральним паралічем завдяки використанню кондуктивної педагогіки, забезпечення командного системного супроводу дитини в системі керованого навчання.

Основними завданнями дисципліни "Кондуктивна педагогіка" є:

- формування у студентів компетентностей стосовно абілітаційно-реабілітаційної роботи з дітьми з дитячим церебральним паралічем шляхом застосування кондуктивної педагогіки (системи керованого навчання);
- розкриття характерних особливостей психосоціального розвитку та абілітації й реабілітації дітей у віці від 1 до 6 років;
- обґрунтування методів і прийомів абілітації й фізичної реабілітації дітей в системі керованого навчання залежно від їхніх типологічних та індивідуальних особливостей;
- організація психофізичних умов, що забезпечать дитині з дитячим церебральним паралічем стабілізацію й можливість активності та підготовку до символічної комунікації у сфері пізнавального й соціального розвитку, спілкування.

На заняттях студенти знайомляться з історією створення кондуктивної педагогіки (системою керованого навчання) угорським лікарем і педагогом Андрашем Петьо, принципами й методами кондуктивної педагогіки, особливостями психолого-педагогічної допомоги батькам, які виховують дитину з дитячим церебральним паралічем. Увага звертається на роль, місце, функції кондуктивного педагога (провідника) щодо особливостей його роботи як з кожною дитиною з дитячим церебральним паралічем, так і з групою дітей; з організацією роботи кондуктивного педагога (провідника) з батьками дітей. Визначено основні риси діяльності кондуктивного педагога, який ефективно організовує корекційно-абілітаційну та реабілітаційну роботу з дітьми з дитячим церебральним паралічем та консультування їхніх батьків. Майбутні спеціалісти знайомляться з особливостями психолого-педагогічної допомоги батькам, які виховують дитину з дитячим церебральним паралічем. Також студенти навчаються дотримуватися індивідуального підходу до дітей з дитячим церебральним паралічем, адже майбутній спеціаліст має володіти уміннями дотримуватися індивідуального підходу до дитини, до батьків дітей з дитячим церебральним паралічем. Тому отримані теоретичні знання студенти підкріплюють на практичних і лабораторних заняттях, під час виконання самостійної роботи. Навчаються аналізувати інтеграційні процеси, що відбуваються в мозку дитини у віці від 1 до 6 років життя та їхній вплив на психофізичний розвиток дитини з дитячим церебральним паралічем. Враховують, що "діти з дитячим церебральним паралічем психічно виснажені, не здатні до тривалого напруження, мають розлади емоційно-вольової сфери, що проявляються у дратівливості, вередливості, плачу, відстають в розвитку мовлення, мають ускладнене спілкування" [2, с. 22].

Отже, опанування студентами теоретичних основ дисципліни "Кондуктивна педагогіка" та підкріплення практичними навичками забезпечить успішне оволодіння загальними та спеціальними компетентностями, що стосуються дисципліни та позитивно проявиться після закінчення навчання під час роботи за отриманою у закладі вищої освіти спеціальністю.

Список використаних джерел

1. Артеменко І. Е. Кондуктивна педагогіка як сучасна технологія соціальної роботи з дітьми, хворими на дитячий церебральний параліч // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. № 3-4. С. 37-43.
2. Кравець Н. П. Дотримання принципу індивідуального підходу в навчанні дітей з порушеннями рухових функцій. *Формування освітніх і науково-дослідницьких компетентностей у підготовці майбутніх ортопедагогів, реабілітологів та психологів: матеріали науково-педагогічного стажування.* (Черкаси, 23-січня – 10 лютого 2023 р.) Черкаси: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, 2023. С. 19-25.

3. Наконечка К. В. Кондуктивна педагогіка як метод фізичної реабілітації пацієнтів із органічним ураженням мозку. *Актуальні питання сучасної медицини і фармації*: збірник тез доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю молодих вчених та студентів (Запорізький державний мед. університет, м. Запоріжжя, 17 травня 2022 р.). Запоріжжя: ЗДМУ, 2022. С.103-104.

4. Омелянович І. М., Трохимець Н. В. До проблеми використання кондуктивної педагогіки у роботі з дітьми з церебральним паралічем //Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Вип. 15. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. С. 208-212.

5. Султанова Н. В. Реабілітаційні технології в системі соціально-педагогічної роботи з особливими дітьми: навчально-методичний посібник. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2020. 102 с.